Dinsdag 14 September 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4003

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14. Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Bryansk door Russen ontzet.

Nazies bevrijden Mussolini uit het gevang.

Vredesbetogingen in Duitse universiteiten te Frankfurt München en Wenen.

Duitse duikbootcommandant. die „Ark Royal" in de grond boorde, door U. S. A.—vliegtuig gevangen.

RUSSISCH COMMUNIQUE

„Op 13 September gingen onze troepen ten Westen van Stalino voort met de ontwikkeling van hun offensief en maakten zij van 6 tot 15 kilometer voortgang, waarbij meer dan 90 bewoonde plaatsen veroverd werden, waaronder Bolsjaya-Yanisol, districtscentrum in het Stalino-gebied, en 5 grote dorpen.

In de richting van Nezhin overkomen onze troepen de vijandelijke weerstand en zetten zij hun succesrijk offensief voort. Bij een vordering van 10 tot 18 kilometer werden meer dan 40 bewoonde plaatsen veroverd, waaronder Kamaruk, districtscentrum van het Tsjernikov-gebied, 13 grote dorpen en de spoorwegstations Kruti en Barvarovsky.

In de sector van Priluki zetten onze troepen hun offensief voort en maakten zij van 10 tot 12 kilometer voortgang, waarbij zij meer dan 140 bewoonde plaatsen veroverden, waaronder de spoorwegstations Andreyasjovka en Yusjovsky. In de richting van Roslavl overmochten onze troepen de vijandelijke weerstand en vorderden zij van 4 tot 6 kilometer, waarbij zij meer dan 40 bewoonde plaatsen veroverden.

In de richting van Bryansk zetten onze troepen hun succesrijke aanval voort en maakten zij van 10 tot 15 kilometer voortgang, waarbij meer dan 30 bewoonde plaatsen werden bezet, waaronder Ivot alsook de spoorwegstations Belaya Berezhkaya, Snezhinskaya 7 en de spoorwegknooppunten Bryansk I en Bryansk II aan de Oostelijke zijde van de rivier de Desna, zodat men de stad Bryansk dicht naderde.

Zondag vernielden of ontwrichtten onze troepen aan alle fronten 14 Duitse tanks. 18 Duitse vliegtuigen werden neergeschoten in luchtgevechten en door het afweervuur" (Londen, (AP) 13.9).

RUSSEN VEROVEREN BRYANSK.

De hoofdlinie van de Duitse verdediging voor de Dnjepr werd in de afgelopen nacht gebroken door de Russische verovering van de versterkte stad Bryansk, spil van de Centrale en Zuidelijke Duitse slaglinies en centrum van een spoorwegnet, dat beide fronten dient.

De ontruiming van de belangrijke stad, welke door de Duitsers bezet was sedert hun eerste aanval op Rusland, werd bekendgemaakt door het DNB, kort na ontvangst van berichten uit Moskou, volgens welke het aanstormende Sovjet-leger het spoorwegknooppunt op de Westelijke oever van de Desna van alle kanten naderde.

De verovering van Bryansk, middelpunt van spoorwegen, die van belang zijn voor het Duitse vervoer in de komende winter, deed de mening in Londen toenemen, dat het Duitse leger thans niet meer in staat zal zijn zijn terugtocht te stoppen voordat het de Westelijke oever van de Dnjepr bereikt.

De snelheid van de terugtocht naar Kiev en Dnjepropetrovsk aan de benedenloop van de rivier, waar slechts drie hulpbruggen en enkele veerboten ter beschikking staan van de Duitsers, gaf voedsel aan de hoop, dat grote nazie-strijdkrachten gevangen zullen worden op de Oostelijke oever van de Dnjepr of zelfs ingehaald zullen worden terwijl zij de oversteek wagen en verdedigingswerken oprichten aan de tegenoverliggende oever (Londen, (AP) 14.9).

MUSSOLINI'S FAMILIE OOK DOOR DE DUITSERS BEVRIJD.

Radio-Berlijn deelde mede, dat Mussolini's familie ook bevrijd is door de S.S. De radio zeide, dat Mussolini's bewakers de opdracht hadden den Duce dood te schieten, ingeval een poging zou worden gedaan om hem te bevrijden. Hieraan werd toegevoegd, dat Mussolini ongedeerd werd bevrijd. Ook zeide de radio van Berlijn, dat een der eerste handelingen van den Duce na zijn bevrijding was om per telefoon met Hitler te spreken (New York, (AP) 13.9).

TADEUSZ ROMER WIL SAMENWERKING MET RUSLAND.

Tadeusz Romer zeide in zijn eerste verklaring als Minister van Buitenlandse Zaken der Poolse regering, dat zijn land een „volledige en billijke verstandhouding met Sovjet Rusland verlangt op basis van een volledig vertrouwen en de erkenning van de wederzijdse rechten en de wederzijdse onafhankelijkheid".

Romer was vroeger Pools Ambassadeur in Rusland en werd in Juli benoemd tot Minister in het cabinet van Premier Stanislaw Mikolczyk. Deze verklaringen legde hij af bij het toespreken van de Poolse Nationale Raad.

„Wij wensen op generlei wijze de positie te verkleinen, welke der Sovjet Unie toekomt in de na-oorlogse organisatie van de wereld", aldus zeide Romer. „Wij zien uit naar een vredige en vriendschappelijke samenwerking tussen Polen en Rusland in de toekomst" (Londen, (AP) 13.9).

VREDESBETOGINGEN IN DUITSE UNIVERSITEITS-STEDEN.

De radio van Algiers deelde mede, dat herhaalde vredesbetogingen plaats vonden in de universiteiten te Frankfurt. München en Wenen als gevolg van de Duitse plannen om de scholen te sluiten met uitzondering van de klassen in technische onderricht, welke verband houden met de oorlogsinspanning (Londen, (AP) 14.9).

IRAN BIJ DE VERENIGDE LANDEN.

Cordell Hull maakte bekend, dat Iran Dinsdag formeel ontvangen zal worden in de rangen der Verenigde Landen wanneer de Iranese Gezant Mohammed Shayesteh een bezoek zal brengen aan het State Department om zijn handtekening te plaatsen onder de verklaring der Verenigde Landen van 1 Januari 1942. Iran is het 33e land van de Verenigde Landen (Washington, (AP) 13.9).

[De AP-telling is fout. Iran is nr. 35. De Verenigde Volken zijn die, welke het Atlantisch Handvest van 14 Augustus 1941 hebben ondertekend. Op 1 Januari 1942 werd dit Handvest getekend door de volgende 26 oorspronkelijke landen (in de volgorde der handtekeningen):

1) de Verenigde Staten van Amerika; 2) Groot-Brittannië en Noord-Ierland; 3) de Unie van de Sovjet Republieken; 4) China; 5) Australië; 6) België; 7) Canada; 8) Costa Rica; 9 Cuba; 10 Tsjechoslowakije; 11) Dominicaanse Republiek; 12) El Salvador; 13) Hellas; 14) Guatemala; 15) Haïti; 16) Honduras; 17 Brits-Indië; 18) Luxemburg; 19) De Nederlanden; 20) Nieuw-Zeeland; 21) Nicaragua; 22) Noorwegen; 23) Panama; 24) Polen; 25) Zuid-Afrika en 26) Joegoslavië.

Later voegden zich hier nog bij: 27) Mexico; 28) de Philippijnen; 29) Denemarken; 30) Brazilië; 31) Ethiopië; 32) Irak; 33) Frankrijk; 34) Bolivia en gisteren 35) Iran.

De Vertegenwoordigers van al deze landen verklaarden dus, dat zij, „overtuigd, dat de volledige overwinning over hun vijanden noodzakelijk zal zijn om leven, vrijheid, onafhankelijkheid en godsdienstvrijheid te verdedigen, om menselijke rechten en rechtvaardigheid in hun eigen zo goed als in andere landen te bewaren", zich stuk voor stuk verbinden met de „volledige militaire en economische bronnen tegen de leden van de Driebond en zijn verbondenen aan te wenden, en ten tweede zich stuk voor stuk verbinden" geen afzonderlijke „wapenstilstand of vrede met de vijanden te sluiten". — Red.]

HET NIEUWE BULGAARSE CABINET.

De radio van Berlijn deelde mede, dat Dobri Bojiloff, vroeger Minister van Financiën, is benoemd tot Premier van Bulgarije in opvolging van Bogdan Filov, die onlangs verkozen werd tot het regentschap. De radio zeide, dat andere nieuwe leden van het cabinet zijn: **General Russev**, Minister van Oorlog, **M. Sarakirov**, Minister van Buitenlandse Zaken, **Dotsche Christov**, Minister van Binnenlandse Zaken, **Ivan Vasov**, Minister van Handel, **Dr. Ivan Betsjov**, Minister van Financiën, **Christie Petrov**, Minister van Spoorwegen (Londen, (AP) 14.9).

BRITTEN LANDEN TE SPITSBERGEN.

De Britten hebben nieuwe strijdkrachten te Spitsbergen aan land gezet na de Duitse overval op 8 September, aldus meldde het DNB. Hierdoor werd te kennen gegeven, dat de Geallieerden wederom de beheersing kregen over het kale eiland in de Noordelijke IJszee. De Duitsers beweerden, dat zij bij hun overval alle havenwerken, het observatiestation en de verdedigingswerken vernield hadden. Sindsdien werd ook niets vernomen van het kleine Noorse garnizoen, dat zich op dat eiland bevond. Volgens het laatste bericht, zeide het Duitse nieuwsagentschap, zijn 5 Britse torpedojagers Maandagmorgen te Barentsburg aangekomen en hebben zij kanonnen aan land gebracht. Het bericht van het DNB maakte geen melding van Duitse strijdkrachten op het eiland (Londen, (AP) 14.9).

CORDELL HULL OVER NA-OORLOGSE PERIODE.

Cordell Hull, de Noordamerikaanse Staatssecretaris, heeft Zondag een radio-rede gehouden, waarin hij mededeelde, dat de Verenigde Staten van plan zijn na de oorlog steun te geven aan een lichaam ter handhaving van de vrede, waarbij — indien nodig — van geweld gebruik zal worden gemaakt.

Vooral de samenwerking tussen de Verenigde Staten, Engeland en Rusland zal volgens Cordell Hull moeten worden opgevoerd.

Hull bleek voorstander te zijn van een internationale politiemacht, een internationaal gerechtshof, handelsbetrekkingen op gezonde basis en hulp aan de volken, die streven naar een materiële en geestelijke ontwikkeling, welke hun in staat zal stellen een eigenbestuur en de onafhankelijkheid te verkrijgen.

Ook verklaarde de Staatssecretaris, dat de Verenigde Staten en hun bondgenoten zullen moeten trachten een doeltreffend systeem te vinden voor het handhaven van de vrede, teneinde een nieuwe internationale wanorde en een nieuwe oorlog te voorkomen (Washington, (AP) 13.9).

HERTOG VAN PISTOIA NAAR ZWITSERLAND.

Het Zwitserse Telegraafagentschap deelde mede, dat de Hertog van Pistoia, lid van de Italiaanse Koninklijke familie, Zondag Zwitserland binnenkwam nabij Locarno. (Chiasso, (AP) 14.9).

CARDINAAL VIDAL Y BARRAQUER OVERLEDEN.

Cardinaal Vidal y Barraquer, Aartsbisschop van Tarragona, is te Fribourg in Zwitserland overleden. Door zijn dood is het College van Cardinalen gebracht op 45, een der laagste cijfers in de geschiedenis van de Katholieke Kerk. De Cardinaal was 77 jaar oud. Sedert 1919 is hij Aartsbisschop van Tarragona en sedert 1921 Cardinaal (Fribourg, (AP) 14.9).

[Francesco d'Assisi, Cardinaal Vidal y Barraquer, is aartsbisschop van Tarragona in Spanje sedert 7 Mei 1919. Tarragona was reeds in de 1e eeuw bisdom en sedert de 5e eeuw is het de zetel eens aartsbisschops. De overledene werd in Cambrils bij Tarragona geboren op 3 October 1868, werd wijbisschop in 1913, aartsbisschop van Tarragona in 1919, cardinaal op 7 Maart 1921 van de Titelkerk der Heilige Sabina, de grote kerk der Paters Dominicanen op de Aventijn te Rome. — Red.]

VICHY-AMBTENAREN AAN DE HAAL.

Berichten uit Frankrijk zeiden, dat velen van de pro-Duitse gouvernementsambtenaren van Vichy ongemerkt verdwenen uit vrees, dat ze vermoord zullen worden en ook dat de Duitse overheersing ten einde raakt. De berichten zeiden, dat honderden de laatste dagen vertrokken zonder te melden waarheen ze gingen. Ze voegden eraan toe, dat anderen, die niet vlug genoeg vertrokken na dreigbrieven ontvangen te hebben, werden gezonden naar hospitalen of kerkhoven. Franse dagbladen, die Spanje bereiken, spraken over een „schrikbewind" in Frankrijk (Madrid, (AP) 13.9).

Het nieuws van vandaag.

De hevigste gevechten van de gehele campagne in het Middellandse Zeegebied woeden om het Noordamerikaans bruggehoofd te Salerno, binnen 25 kilometer afstands van de Vesuvius. Hier hebben de Duitsers krachtige tegenaanvallen gedaan en de troepen van het Noordamerikaanse 5e leger op enkele punten teruggedrongen naar de zee. Beide partijen lijden hevige verliezen, doch de Duitsers hebben het voordeel, dat hun geschut zodanig staat opgesteld in de bergen, dat zij de gehele kustvlakte kunnen bestrijken.

Montgomery's achtste leger stormt nu met een flinke vaart langs de Westelijke kustweg naar het Noorden en is reeds Cosenza gepasseerd, een belangrijke stad in het Noordelijk deel van Calabrië. Ook uit de richting van de Italiaanse hiel, waar de Britten te Taranto aan land kwamen, komen de Britten aanzetten om straks de Duitsers in het gebied van Salerno en Napels in te sluiten.

Bari, aan de Oostkust van Italië, is ook genomen en waarschijnlijk ook Monopoli, tussen Bari en Brindisi.

Het Italiaanse volk is thans in openlijk verzet tegen de Duitsers en in Rome vinden zelfs bittere straatgevechten plaats. De toestand is er zo erg, dat de Duitsers er het volk door de radio moeten vermanen. Maar ook in Noord-Italië en in de Balkan is het niet rustig. Het communiqué van Berlijn geeft zelfs toe dat men strijd moest leveren ter verovering van de St. Bernard Pas en het bekende hospitium waaruit de monniken hun beroemde honden zonden om verdwaalde reiz'gers te vinden.

Officieel wordt ook door de Duitsers bekendgemaakt, dat zij Benito Mussolini bevrijd hebben uit het gevang, waarin hij geworpen was door de Regering van Maarschalk Badoglio. Parachutisten en S.S.-troepen zouden het klaar gespeeld hebben zonder dat de Duce enige verwonding opliep. Mussolini moet nu op weg zijn naar Hitlers Hoofdkwartier, niettegenstaande zijn maagkanker.

In Rusland heeft het overwinnelijke Sovjet-leger Bryansk ontzet, belangrijk knooppunt tussen de Centrale en Zuidelijke fronten in Rusland. De Duitsers waren weer het eerst met het bericht van de ontruiming, kort nadat Moskou de feitelijke omsingeling van de stad gemeld had. Vanavond zullen wel weer de kanonnen in Moskou bulderen.

Straatgevechten in Rome.

Italianen bieden overal verzet tegen Duitse bezetting.

Verwoede Duitse tegenaanvallen aan front van 5e leger.

Achtste leger verovert Comenza: Bari ook genomen.

„DE VOLGENDE DAGEN ZIJN BESLISSEND".

De radio van Algiers zeide tot de Italianen: „De volgende dagen zullen beslissend zijn. Toont u de hulp waardig, welke de Verenigde Landen u geven. Treft de Duitsers en treft hen hard. Hebt hoop op de toekomst" (Londen, (AP) 13.9).

NAZIES BEZETTEN TIRANA.

Het DNB zeide, dat de Duitsers Tirana, de hoofdstad van het Koninkrijk Albanië, hebben bezet. (Londen, (AP) 13.9).

GEVECHTEN TUSSEN DUITSERS EN ITALIANEN.

Uitgebreide gevechten tussen Italianen en Duitsers in Italië worden gemeld in radio-uitzendingen uit Rome. Een proclamatie van de nazies zeide: „Ernstige botsingen hebben in de stad plaatsgevonden tussen de Duitse troepen en onverantwoordelijke misdadige elementen." Men deed een oproep aan het volk om „Uw bezigheden met discipline te hervatten." (New York, (AP) 13.9).

STRAATGEVECHTEN IN ROME.

De radio der Verenigde Landen te Algiers zeide, dat bittere straatgevechten plaatsvinden in de straten van Rome. De radio zeide: „Het bittere verzet aan de Duitse strijdkrachten in Italië breidt zich over het gehele land uit. Dit neemt de vorm aan van uitbarstingen in de straten van Rome. In de Balkan zijn de Duitse troepen ook overal uitgedaagd door de Italiaanse soldaten. In Beograd vonden felle gevechten plaats. 2000 Italiaanse soldaten vechten in de bergen van Montenegro tegen de Duitsers. De Balkan kookt van onrust en gevechten."

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„**Te land**: Aan het front van het 8e leger wordt snel voortgang gemaakt. De stad Cosenza is genomen. Onze troepen zetten hun opmars voort zonder gestuit te worden behalve door slopingen. Hevige gevechten duren voort aan het front van het 5e leger. De Duitsers doen verwoede tegenaanvallen en hebben op bepaalde punten enig terrein hernomen, dat tevoren door ons veroverd was. Ten Noorden en Westen van Taranto zijn onze strijdkrachten actief.

In de lucht: Tijdens de nacht van 12 op 13 September vielen middelzware en lichte bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht de spoorwegknooppunten, spoorwegen en vijandelijke vervoermiddelen in de gebieden van Potenza en Aulleitta aan. Gisteren vielen zware, middelzware en lichte bommenwerpers de wegen- en spoorwegkruispunten te Torre del Greco en Pompei aan de Golf van Napels en in het gebied van Sala Consolina ten Zuid-Oosten van Salerno aan. Gevechtsvliegtuigen vernielden 10 vijandelijke vliegtuigen boven het gevechtsgebied. In de afgelopen nacht werd de aanval voortgezet door nachtbommenwerpers, die de wegen nabij Pompei bestookten. Tijdens deze periode werd een totaal van 13 vijandelijke vliegtuigen vernietigd. 3 Onzer vliegtuigen worden vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 14.9).

HARDE GEVECHTEN IN ITALIË.

William Smith White seint uit Londen:

Luitenant-Generaal Mark Clarks Noordamerikaanse 5e leger vond het gaan gisteren erg moeilijk in de grote slag van Salerno. Het Geallieerde communiqué gaf toe, dat de nazies, die verwoed weerstand bieden, de Noordamerikaanse troepen enigszins teruggeworpen hadden in sommige gebieden. Meer naar het Zuiden kwamen de strijdkrachten van Montgomery's 8e leger echter snel aanzetten om hulp te bieden. Montgomery's linkerflank nam Cosenza, 16 kilometer het land in van de Westkust en ten Noord-Westen van de grote brok, welke hij steeds meer vergroot in Zuid-Italië. De veteranen van het 8e leger maakten voortgang zonder gehinderd te worden anders dan door mijnen, welke de nazies achterlieten.

Steeds duidelijker werd het, dat een beroep zal worden gedaan op de schitterende bewegelijkheid van het 8e legerom aansluiting te maken met Clark op de bloedige vlakten van Salerno in een poging om de Duitsers daar in te sluiten en de laatste Duitse strijdmacht in zee te smijten, welke de Geallieerde opmars in Zuid-Italië ernstig bedreigt.

De bekendmaking van Eisenhower over de strijd bij Salerno maakte duidelijk, dat de toestand in dit gebied een veel ernstiger wending genomen had dan twee of drie dagen geleden voorzien kon worden (Londen, (AP) 14.9).

ITALIAANSE OORLOGSSCHEPEN IN DE BALEAREN.

Twee Italiaanse torpedojagers, die Zaterdag te Pollensa in Mallorca arriveerden, zetten 25 gewonden aan land en vertrokken tijdens de nacht naar onbekende haven. Vijf andere Italiaanse oorlogsschepen, waaronder een kruiser, verschillende torpedojagers en kanonneerboten, die de haven van Mahon zijn binnengelopen, bleven daar langer dan 24 uren, zodat zij aan internering onderhevig werden volgens de internationale wet (Madrid, (AP) 14.9).

CHILEENSE MINISTER IN CARACAS.

De Chileense Minister van Buitenlandse Zaken, Joaquin Fernandez, arriveerde om 10.45 uur op het vliegveld Maiquetía van Caracas. Hij werd verwelkomd door den Venezolaansen Minister van Buitenlandse Zaken Caraciolo Parra Perez, den Chileensen Ambassadeur Emilio Rodriguez en anderen. De Minister werd gebracht naar het Hotel Avila, waar hij tijdens zijn driedaags bezoek verblijf houdt. Om 18 uur werd hij op een speciale audiëntie in het Miraflores Paleis door President Medina ontvangen en om 19 uur ontving hij het Diplomatieke Corps in zijn hotel. Om 21 uur zou Ambassadeur Rodriguez een banket aanrichten op de Chileense Ambassade (Caracas, (AP) 13.9).

GENERAAL PERSHING 83 JAAR OUD.

Generaal John Pershing, Bevelhebber van het Noordamerikaanse leger in Wereldoorlog I, vierde Maandag jl. zijn 83e verjaardag. President Roosevelt zond den Generaal een telegram, waarin hij zeide: „De dag van vandaag roept de herinnering wakker, dat gij in 1918 naar Berlijn wildet trekken. Houdt het goede werk vol" (Washington, (AP) 13.9).

BEGROTING 1943

In de „nota naar aanleiding van het eindverslag" lezen wij de volgende Algemene Beschouwingen:

Met belangstelling kennis genomen hebbende van het Eindverslag, moge de Gouverneur alsnog antwoorden:

Bij de in de memorie van antwoord gemaakte opmerking, dat het geen gebruik en onder de tegenwoordige omstandigheden ook welhaast ondoenlijk is, alle zich in de loop van een begrotingsjaar voordoende personeelsmutaties in aanvullende begrotingen in samenstelling van het reeds in dienst zijnde personeel op het oog, doch niet uitbreiding van personeel. Gelden, benodigd voor personeelsuitbreiding, worden zoveel mogelijk steeds bij aanvullende begrotingen aangevraagd.

Met de Afdelingen is de Gouverneur van mening, dat het van groot belang is, dat Curaçao ook in de toekomst financieel zelfstandig zij. Deze zelfstandigheid is echter norm, geen doel. Zij is een der normen bij het te volgen financiële beleid, dat zelf ook niet anders dan een dienende functie heeft, namelijk het richtige algemene bestuur van dit Staatsdeel en de juiste behartiging van al deszelfs belangen helpen verzorgen. De financiële zelfstandigheid is altijd betrekkelijk; absolute zelfstandigheid van het financiële beheer der Staatsdelen heeft in ons Koninkrijk nimmer bestaan en is met de constructie ervan ook onmogelijk. Wel heeft betrekkelijke financiële zelfstandigheid staatsrechtelijke betekenis in zoverre gezonde financiën van het Staatsdeel uiteraard mede de mate van autonomie in inwendige aangelegenheden helpen bepalen. Wat de Staten over de „welvaart" van Curaçao betogen, is belangwekkend, maar de Gouverneur kan zich niet begeven in verwachtingen van optimisme of pessimisme. Begrippen als „welvaart" zijn zeer relatief: een bevolking kan „welvarend" zijn en een Staat „arm", en omgekeerd. Een Staat kan zeer welvarend zijn en ook onder publieke schuld en zijn bevolking kan tegelijk arm zijn. Tenzij men de begrippen zuiver formuleert, is een gedachtenwisseling erover niet vruchtbaar. Blijkbaar is in het Eindverslag bedoeld, dat werkgelegenheid of geldinkomen in de toekomst in dit Staatsdeel kunnen verminderen en dat dan de „lasten" — bedoeld schijnen vaste uitgaven van lonen en renten — drukkender zouden zijn. De Gouverneur kan daarover niet profeteren. Doch daar de verwachting, dat er „malaise" komen zal of kan, niet nader wordt geadstrueerd, moge hij volstaan met als zijn mening te kennen te geven, dat hij geen enkele grond ziet voor pessimisme. Wel wil hij met nadruk opkomen tegen de mening alsof Curaçao's zelfstandigheid in het gedrang zou komen door een zeer bescheiden kapitaaldienst om de financiering van de in de eerste plaats zeer noodzakelijke bouw van volkswoningen middels een lening, voor de plaatsing waarvan het nu de „aangename tijd" is. Thans is er geldruimte en dus voldoet een bescheide rente. Deze rente komt eigen spaarders ten goede. Dat zij al moeten worden betaald over geld, dat niet onmiddellijk verwerkt kan worden, weegt op tegen het feit, dat het geld thans zeker en op voordelige voorwaarden kan worden verkregen en kleine spaarders ervan kunnen profiteren.

Reeds enige tijd geleden heeft de Incu op dezerzijds verzoek zich in verbinding gesteld met de N.P.C. over de mogelijkheid, nu materialen ten behoeve van de volkshuisvesting te krijgen uit de Verenigde Staten van Noord-Amerika. De N.P.C. meldde, dat, mits de noodzakelijkheid wordt aangetoond en genoegen zal worden genomen met standaardbouw, de kans, dat materialen verkregen zullen kunnen worden, gunstig is. De aan te gane transacties kunnen bestaan uit directe aanschaffing van de voor de eerste behoefte benodigde materialen en uit reservering. Dit laatste is van belang voor de goede voortgang van zaken, aangezien in de eerste na-oorlogsjaren er zo'n grote vraag naar bouwmaterialen voor de wederopbouw der verwoeste streken zal bestaan, dat daardoor de gehele volkshuisvesting van Curaçao in het gedrang zou kunnen komen.

Vooruitziend beleid eist nu een behoorlijke — zij het voor het doel zeer bescheiden — som van vijf millioen guldens middels lening te voteren. Vooruitziend beleid eist, juist in het belang van het Staatsdeel, met name van een behoorlijke en voortgang vindende financiering der zeer dringend nodige verbetering van de volkshuisvesting, de beschikking over dit geld.

Met de plannen tot vorming van een fonds voor dit doel zal de nodige spoed betracht worden. De Gouverneur overweegt momenteel met instemming der Staten aan dit fonds het karakter van een algemeen bouwfonds te verlenen. Momenteel is nog niet mogelijk, de gelden direct ten bate van het te vormen fonds op de begroting te brengen, aangezien dit nog niet bestaat. De Rekening met Derden zal dus, evenals zulks het geval is met de in te stellen munt- en muntbiljettenfondsen, als tijdelijke tussenschakel fungeren.

Plannen tot onderbrenging van het autobusbedrijf in een gemengde naamloze vennootschap verkeren in een vergevorderd stadium van voorbereiding. Zij zullen binnenkort aan Uw College worden voorgelegd. Teneinde te allen tijde leiding te kunnen geven aan dit bedrijf, acht de Gouverneur het voorshands gewenst, 55% van het aandelenkapitaal in Gouvernementshanden te houden, al is een andere constructie denkbaar, die met minder overheidsdeelneming de overheidszeggingschap toch waarborgt. Deze zijde der aangelegenheid is nog in overweging. Dat hij het openbaar vervoer aan „wilde" bussen zou toevertrouwen, is van den Gouverneur, die daarvan de ellende elders zag, niet te verwachten.

De bedoelde twee uit Noordamerika ontvangen vliegtuigen zijn den Staat der Nederlanden onder leen- en pachtwet voorwaarden ter beschikking gesteld. Curaçao staat buiten deze transactie, al heeft de Gouverneur, daarbij diensten kunnen bewijzen aan het Opperbestuur.

Met de instelling van de Commissie uit de Tweede Kamer voor de Rijksuitgaven werd, zoals ook Uw College bekend is, beoogd, beter toezicht van de regeringsbescheiden op comptabel gebied, invoering van toezicht op de uitgaven gedurende de loop van een dienstjaar, bevordering van bezuiniging op de staatsuitgaven in het algemeen en in het biezonder het voorkomen van overschrijding van toegestane sommen. Blijkens artikel 153 van haar Reglement van Orde heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan deze Commissie de bevoegdheid gegeven in mondeling of schriftelijk overleg te treden met de Regering inzake de besteding van de op de begrotingen der Rijksuitgaven toegestane gelden, en van de Regering de inlichtingen en stukken te vragen, welke zij ter vervulling van haar taak nodig acht. De Tweede kamer gaf aan enkele van haar leden de bevoegdheid namens haar het grondwettelijke recht tot het vragen van inlichtingen, hetzij mondeling of schriftelijk, te hanteren. Doch dit betekent geen uitbreiding van de grondwettelijke rechten der Kamer, welke dit College trouwens niet zou kunnen verwerven door eenvoudige wijziging van haar door de Kamer zelf vastgestelde Reglement van orde.

De Gouverneur is van mening, dat de Staten met de in de Staatsregeling neergelegde bevoegdheden in staat zijn, op dezelfde wijze als de Commissie voor de Rijksuitgaven, toezicht uit te oefenen.

Indien het College het nuttig acht daartoe eveneens een Commissie in te stellen, kan het daartoe uiteraard jure suo overgaan.

De uitspraak van de algemeen gemachtigde van de Algemene Rekenkamer had inderdaad voornamelijk betrekking op de verschillende kantoren, die betrokken zijn bij het financieel beheer van het Gouvernement. De klachten, welke indertijd werden geuit omtrent de werkwijze van de Gouvernement-Secretarie waren terug te brengen — zoals de Gouverneur reeds in de Memorie van antwoord deed uitkomen — tot personeelstekort. Wanneer bovengenoemde gemachtigde verklaart, dat bij deze belangrijke kantoren een ernstig personeelstekort bestaat, lijkt het oordeel, dat bezuinigd kan worden, dus tot personeelsvermindering kan worden overgegaan, ongefundeerd.

De Gouverneur wenst hieraan nog toe te voegen, dat in verband met de voorlopige nieuwe bezoldigingsregelingen het noodzakelijk is, te zijner tijd te komen tot de vaststelling van vaste personeelsformaties voor de verschillende rangen bij de diensten. Eigenlijk zou dit moeten geschieden vóór de invoering van nieuwe bezoldigingsregelingen. Gezien echter het feit, dat onder de huidige omstandigheden de door en voor het Gouvernement te verrichten werkzaamheden overstelpend zijn toegenomen, terwijl nu nog niet kan worden beoordeeld, welk deel der door de oorlog ontstane werkvermeerdering van blijvende aard zal blijken te zijn, terwijl voorts in verband met de grote moeilijkheid om goed personeel te verkrijgen, vele te verrichten bezigheden door een groter aantal mensen worden verricht dan onder normale omstandigheden nodig zou zijn, heeft de Gouverneur voorshands tot zijn leedwezen van zijn voornemen tot het vaststellen van personeelsformaties moeten afzien.

Met de passage in de Memorie van Antwoord: „Zo'n groot ding is bijvoorbeeld de latere verevening van financieringen tussen de Staatsdelen onderling, die weer samenhangt met wat ons Koninkrijk met andere mogendheden zal hebben te verrekenen", bedoelde de Gouverneur afwikkeling van de Rekening met Derden, betaling der uitgaven ten laste van Curaçao, in Nederland gedaan, en afwikkeling der „leen- en pacht"-leveringen, voor zover op Curaçao betrekking hebbend. Al komt het leeuwendeel der defensie op de Rijksbegroting, mogelijk is, dat na de oorlog op Curaçao een beroep zal worden gedaan het Koninkrijk te steunen in de afwikkeling der financiële verplichtingen, aangegaan en nog aan te gaan voor de bevrijding en de wederopbouw van Nederland en Nederlands-Indië.

Ons hernieuwde Rijk zal pas sterk zijn, als alle delen voor eens en altijd leren: alle voor één, één — voor zover mogelijk — voor allen.

Het door de Afdelingen bedoeld Koninklijk besluit, waarbij het Curaçaose muntstelsel zou worden herzien, is bereids vastgesteld en gepubliceerd in Publicatieblad van 3 September jl. no. 177. Uitkering van het surplus aan ponden-sterling boven het bedrag van een millioen krachtens het K.B. van 15 October 1942 no. 1, heeft plaats gehad. De waarden zijn uiteraard geblokkeerd.

De vraag omtrent de juistheid van de verantwoording van het salaris van de twee voor de A.M.S. uit Jamaica gekomen Nederlanders ten laste van artikel 50101 der begroting, dient ontkennend te worden beantwoord. De mededeling, gedaan in de Memorie van Antwoord, dat deze twee personen te werk zouden worden gesteld bij het onderwijs (A.M.S.) was onvolledig; één hunner is werkzaam bij het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling en geeft tevens enige lesuren aan de A.M.S., terwijl de andere zijn dagtaak vervult als leraar aan deze school. Staande de vergadering zullen de terzake nodige correcties in de begroting worden aangebracht.

De bedoelde geneeskundige kracht is aangesteld, omdat het aantal geesteszieke patiënten dusdanig groot is geworden, dat de geneesheer-directeur hulp nodig heeft. Het was dringend noodzakelijk, dat deze specialist meer tijd kreeg zich te wijden aan specialistisch werk, moderne werktherapie en psychiatrische behandeling. Het salaris van den medicus bedraagt ƒ 680,— per maand.

Gaarne had de Gouverneur in zake deze benoeming vooroverleg met de Staten gepleegd, doch hij moest snel handelen.

Wat betreft de verklaring van vele leden, dat zij niet begrijpen, waarom progressie in de winstbelasting ontoelaatbaar zou zijn, moge opgemerkt, dat progressie verband houdt met de draagkracht van het individu.

Een naamloze vennootschap heeft geen draagkracht, de winst wordt belast ondanks alle andere factoren (groot of klein kapitaal, afschrijvingspolitiek en dergelijke). In overweging zou kunnen worden genomen een extra belasting te heffen, indien de winst een zeker percentage van het geïnvesteerde kapitaal te boven gaat. In dit Staatsdeel stuit men echter op een technisch bezwaar, de zogenaamde fictieve winst, waarnaar de oliemaatschappijen belast worden. De Gouverneur overweegt een herziening der belastingtarieven, o.a. doortrekking naar boven van de progressie in de inkomstenbelasting, waardoor vermoedelijk de kleine luiden worden ontlast, en misschien de opcenten voor 1944 lager gesteld kunnen worden.

Indertijd is op verzoek van den toenmaligen Heer Consul-Generaal van Venezuela het uitvaren belet aan de schepen „Bella Aurora" en „Ana Irene", beide varende onder Venezolaanse vlag. De Heer Consul-Generaal van Sto. Domingo maakte bezwaar, omdat daardoor aan een zijner landgenoten, die deze schepen bleek te financieren, schade werd berokkend.

Mede om de Curaçaose voedselvoorziening niet te schaden, is aan den Dominicaan een door het Gouvernement gekochte schoener verkocht voor een bedrag, ongeveer overeenkomende met het belang, dat de betrokkene in de vorenbedoelde schepen had.

De bedoelde schepen werden gezegd de bepalingen van de Venezolaanse wet tot behoud van scheepsruimte te hebben overtreden. In verband met de houding dezerzijds betracht ten aanzien van deze schepen, heeft de Regering van Venezuela goed gevonden, dat zij aan Curaçao werden overgedragen.

Wat hiervoor betaald is, was ongeveer gelijk aan de prijs, welke voor de aan den Dominicaan geleverde schoener was betaald. De gehele zaak dient bezien in het licht van een conflict, dat van internationaal privaatrechtelijk terrein op het publieke had kunnen overslaan, iets, wat de Gouverneur door de transactie wist te voorkomen.

Ten aanzien van de opmerkingen ten aanzien van de wegenbouw op Aruba moge de Gouverneur zijn uiteenzetting, gegeven in de Nota naar aanleiding van het eindverslag op het ontwerp tot het heffen van 25 opcenten op de grondbelasting handhaven en — in hoofdzaak — de mededelingen door den Algemeen Militair Commandant in de openbare vergadering der Staten van 12 Augustus jl. gedaan inzake de inrichting van het officiershuis „Nieuwediep", bevestigen.

Toen de Memorie van Antwoord werd ondertekend, waren beide schoeners te St. Maarten gestationneerd. Een dezer schepen is intussen naar Curaçao gekomen, daar onderzocht wordt, of daarin een motor kan worden aangebracht. Zodra de orkaantijd voorbij is, zal het schip weder naar de Bovenwinden vertrekken.

KONINGINNEDAG IN COSTA RICA.

Onze Oud-Gouverneur aanwezig.

De in de Costa Rica verblijfhoudende Nederlanders hebben de avond van de verjaardag van Hare Majesteit gezamenlijk doorgebracht. 's Avonds om 18.30 uur waren geïnviteerd voor een cocktail ten huize van den waarnemenden Nederlandsen Consul, de Heer Jack Salomons, de volgende Nederlanders: de Heer en Mevrouw Wouters en dochter, Kapitein Bakker gezagvoerder bij de K.N.S.M., Mevrouw Salomons, de moeder van den waarnemenden Consul, Mevrouw A. Rosenberg, Mevrouw N. Smitt, (haar echtgenoot was helaas door ziekte verhinderd tegenwoordig te zijn) de Heer en Mevrouw De Ruiter — woonachtig op Curaçao Emmastad met vacantie in Costa Rica en Mejuffrouw H. Van Egmond.

De genodigden werden ontvangen door de Heer en Mevrouw Salomons in hun gastvrije woning, zo goed bekend aan alle Nederlanders die Costa Rica bezoeken.

De Consul opende de avond met het laten spelen van het Wilhelmus, waarna een dronk werd uitgebracht op Hare Majesteit. Daarna passeerde men de verdere uren met een zeer gezellig samenzijn in de feestelijk verlichte vertrekken, waaraan de talrijke mooie bloemstrikken een nòg fleuriger aanschijn gaven. Twee stukken vroegen onmiddellijk de aandacht; en wel een schitterend opgemaakte mand met oranje bloemen van het vijfjarig dochtertje van de familie De Ruiter en de Nederlandse vlag, waarvan de kleuren geheel uitgevoerd waren in bloemen, van Mevrouw Rosenberg.

De gastvrouw, bekend om haar zeer vlotte en prettige manier van ontvangen had voor haar gasten een heel aardige verrassing bereid, door een allergezelligst bioscoop- zaaltje in te richten, waar Mejuffrouw Wouters enkele films vertoonde; o.a. werden gedraaid de film van het veertig jarig jubileum van Hare Majesteit; ons Prinsesje loopt; en nog, enkele films van het stukje Vrij Nederland, het Staatsdeel Curaçao.

De aanwezigen waren Mevrouw Salomons zeer erkentelijk voor deze waarlijk lieve attentie.

Om 23.30 uur nam men afscheid van gastvrouw en gastheer en velen gingen naar huis met de hoop in het hart de volgende verjaardag van Hare Majesteit weer in Nederland te kunnen vieren.

NEDERLAND.

MAKASSAR AANGEVALLEN.

Vannacht hebben zware bommenwerpers een grote aanval op Makassar gedaan, waar zij 27 ton ontplofffende stoffen hebben doen neervallen. Grote branden ontstonden vooral aan de waterkant en in de pakhuizen bij de Juliana- en Wilhelmina-werven en in de olie-opslagplaatsen en midden in de kazernes. Verder werden gebombardeerd de vliegvelden Laha, Mandai en iLngat, Lara, Selaroe.

EEN UITSTEKENDE PROPAGANDA-FILM.

Mr. E. Elias schrijft ons:

„Propaganda" is het zwarte schaap. De mensheid is er zo oververzadigd van, dat zij blijkbaar geen onderscheid meer kan maken tussen goede en slechte — dat is: eerlijke en valse — propaganda. Tegen dit verschijnsel heeft iedereen te vechten, die ex professo met propaganda heeft te maken: een gevecht tegen de bierkaai van een generaliserend (en dus: dom) wantrouwen. Des te verheugender is het dan, een stuk uitstekende, eerlijke en zelfs den meest wantrouwenden anti-propagandist overtuigende, propaganda te mogen aankondigen.

Het is een kleine film, die een kwartier duurt: die „Dutch Tradition" heet en die door den bekwamen filmer John Fernhout is gemaakt. Wij zouden deze film kunnen vergelijken met een „March of Time", maar dan: minder luid, minder bombastisch, doch zeker even boeiend en, ongetwijfeld, in zijn zakelijkheid en realiteit, bovendien nog kunstzinniger. „Meer filmisch" zeiden wij vroeger. Ik wil niet vooruit lopen op wat de kranten er zelven over schrijven zullen, maar ik mag nu toch al wel zeggen, dat Fernhout in de beknoptheid van deze vijftien minuten duidelijk doet zien: hoe vredig, mooi, nijver en vooruitstrevend Nederland en Nederlands-Indië waren vóór zij den vijand tijdelijk ten offer vielen en hoe algemeen het vrije Nederland nu aan de oorlogsinspanning deelneemt. Uit tal van beelden, uitstekend gefotomonteerd, komt dit éne beeld naar voren.

Ons Curaçao is daarbij niet vergeten. Fernhout bracht van zijn arbeid hier veel materiaal mede naar zijn New Yorkse werkplaats. Daarvan zijn gedeelten in deze film gebruikt, gedeelten, die ons bekende gezichten (Robinson, Van Asbeck, Seppen) en taferelen (Annabaai, de olie, marcherende schutters, de cunucu) doen ontwaren. Alles flitsvlug, doch voldoende om de sfeer der herkenning-van-het-eigene te geven. Zoals wij ook Amsterdam en Insulinde herkennen en weer als het ware gevoelen in andere beelden van dit rijke filmwerkje.

Strijdend ondergronds Nederland is niet vergeten. Het is hier dat wij — een enkele seconde — het mysterieus-belichte dichtergelaat van Stoepier van der Molen uit de duisternis zien opkomen.

„Dutch Tradition" is, zowel artistiek als om zijn strekking, een kleine film, die ongetwijfeld zijn taak zal verrichten: propaganda te zijn, zonder aanhalingstekens en met overtuiging. Er is geen vals pathos, geen leugen en geen sentimentaliteit in. Een rustige Engelse stem (want de film is voor Noord-Amerika en Engeland gemaakt) verklaart het beeld.

Ik kan iedereen hartelijk aanraden deze kleine film, die binnenkort hier zal draaien, te gaan zien!

NIEUWTJES UIT NEDERLAND.

— Het pas geopende huis van de N.S.B. jeugdstorm te Amsterdam werd door brand verwoest.

— Dr. Lubberman een bekend lid van de N.S.B. te Emmen is na een op hem gepleegde aanval, overleden.

— Tot opvolger van den onlangs na een op hem gepleegde aanval overleden „Secretaris van Staat voor Volksvoorlichting" Mr. H. Reydon is benoemd N.S.B.-er Jhr. Mr. S. M. S. de Ranitz.

— Op 25 Augustus is te Tsjungking de 298e verjaardag van de dood van den groten Nederlandsen jurist en humanist Hugo de Groot (Grotius) herdacht. In een grote vergadering voorgezeten door Dr. Sun Fo, president van de Chinese volksvertegenwoordiging. Tot de sprekers behoorden de Nederlandse Ambassadeur, Dr. A. Lovink.

NEDERLANDSE BOEKEN.

De volgende Nederlandse boeken werden in Zuid-Afrika uitgegeven **en zijn nog leverbaar** (de prijzen in Engelse ponden).

Arthur van Schendel, Het Fregatschip Johanna Maria 6/6; **Arthur van Schendel,** Een Eiland in de Zuidzee 6/6; **Scharten Antinck,** De Jeugd van Francesco Campana 6/6; **Frederik van Eeden,** De Kleine Johannes 4/6; Drie bundels korte verhalen met Afrikaanse inleiding à 4/6 per stuk; Gedichten van **Jacques Perk** 8/—; **Arthur van Schendel,** Hollandsch Drama 8/—; **Greshoff,** Nieuwe Nederlandse Dichtkunst, 2 delen 16/—; **Aart van der Leeuw,** Ik en mijn Speelman 8/—; Poëzie en Proza van **Willem Kloos** 8/—; **Herman de Man,** Het Wassende Water 8/—; **Stijn Streuvels,** De Vlaschaard 8/—; **Arthur van Schendel,** De Waterman 8/—; Poëzie en Proza van **H. Marsman** 8/—; **F. Bordewijk,** Karakter 8/—; Drie Nederlandse Novellen, **Augusta de Wit, Top Naeff** en **Ina Boudier Bakker** 8/—; **J. Greshoff,** Fabrieksgeheimen (Opstellen over Poëzie) 5/3; **J. Greshoff,** Muze mijn Vriendin (Opstellen over Poëzie) 5/9.

En voorts: School-uitgaven met Afrikaanse aantekeningen: Staring, Gedichten (Bloemlezing); Ernest Staas; Camera Obscura; Guido Gezelle (Bloemlezing); verschillende spelen van Vondel.

Buitenland.

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

Als volgt luidt een communiqué van de Noordamerikaanse Marine:

„Noordelijk deel van de Stille Oceaan: Op 13 September (Paramusjiro-tijd) deed een formatie van Liberator zware bommenwerpers en Mitchell middelzware bommenwerpers van het leger een geslaagde aanval op de vijandelijke scheepvaart en grond-installaties in het gebied van het eiland Paramusjiro.

Niettegenstaande de heftige vijandelijke weerstand in de vorm van een hevig afweervuur en onderschepping door gevechtsvliegtuigen plaatsten de Noordamerikaanse bommenwerpers talrijke voltreffers op de grond-installaties; een transportschip werd in brand gezet en zinkende achtergelaten, een ander transportschip werd beschadigd en voltreffers werden geplaatst op 3 vrachtschepen, waarvan één ontplofte. Bovendien werden talrijke kleine vaartuigen beschoten en vele ervan werden in brand gezet. Meer dan 25 vijandelijke gevechtsvliegtuigen vielen de Noordamerikaanse vliegtuigen aan en in een lopend gevecht, dat 50 minuten duurde, schoten de Noordamerikaanse bommenwerpers 10 vijandelijke gevechtsvliegtuigen en mogelijk nog 3 neer. 4 Noordamerikaanse vliegtuigen gingen verloren door de vijandelijke actie en 6 andere keerden niet terug." (Washington, (AP) 13.9).

NIEUWE OPERATIES IN Z.O.-AZIË OP KOMST.

Gemeld wordt, dat Groot-Brittannië veel van zijn zware vlooteenheden overbrengt naar de Vloot in het Verre Oosten onder Admiraal Sir James Somerville om een Geallieerde campagne te openen tegen de Japanners in Zuid-Oost-Azië in de komende herfst. Lord Louis Mountbatten, de nieuwe Opperbevelhebber in Zuid-Oost-Azië, zal zeer waarschijnlijk ook versterkt worden met duizenden commando's uit Groot-Brittannië — misschien voor verrichtingen tegen zulke uitgelegen punten, zoals de Andaman-eilanden, welke de Japanners thans gebruiken als basis voor hun duikboten en watervliegtuigen, en tegen de Carnicobar-groep in de Golf van Bengalen. Men verwacht, dat het offensief op een grotere schaal zal zijn dan ooit te voren in Zuid-Oost-Azië ondernomen werd en in October zal beginnen, wanneer de natte moesson ten einde is. Behalve spoedige krijgsverrichtingen tegen de uitgelegen eilanden, die nu in Japanse handen zijn, wordt in Londen algemeen geloofd, dat de herovering van de Birma-weg een van de onmiddellijke doelen van de Geallieerden zal zijn, niet alleen om de toevoer van voorraden naar China te bespoedigen, doch ook om politieke redenen. Zowel de Verenigde Staten van Noord-Amerika als Groot-Brittannië zullen naar verwachting hun luchtmacht in dat krijgstoneel versterken (Londen, (AP) 13.9).

GEALLIEERDE BOMBARDEMENTEN IN BIRMA.

Een communiqué uit New Delhi luidt als volgt:

„Gisteren, 12 September, vielen Beaufighters van de Royal Air Force spoor- en verbindingswegen aan tussen Pyinmana en Myingyan en brachten grote schade toe aan vier locomotieven en enig rollend materieel. Tevens zetten zij vier grote leger-lorries in brand. Andere Beaufighters op patrouillevluchten boven de gebieden van het eiland Ramree en de rivier Kaladan vielen vijandelijke bevoorradingssampans aan, brachten op zijn minst negen tot zinken en beschadigden anderen.

Op het schiereiland Mayu brachten Hurricanes verliezen aan Japanse troepen toe te Sinoh. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist. Nu wordt bekend gemaakt, dat op 31 Augustus bij duikbombardementen door Vengeances op door den vijand bezette gebouwen te Buthedaung, meer dan 50 Japanners gedood werden en dat de aanval van 30 Augustus op de vijandige stellingen te Maungdaw ook doeltreffend was" (New Delhi, (AP) 13.9).

ALFRED GRUENTHER STAFHOOFD VAN HET NOORDAMERIKAANSE LEGER.

„Een officiële bekendmaking onthulde, dat de 44-jarige Alfred Gruenther, de jongste Generaal-Majoor van het Noordamerikaanse leger, stafhoofd is van het Noordamerikaanse 5e leger, dat nu Italië invadeert" (Geallieerd Hoofdkwartier van Noord-Afrika, (AP) 13.9).

DUITS COMMUNIQUÉ.

Als volgt luidt het Duitse communiqué van Maandag gelijk uitgezonden door de radio van Berlijn en opgevangen door de Associated Press:

„In Novorossisk werden nog meer vijandelijke groepen, welke aan land kwamen, opgeruimd in een concentrische aanval door troepen van het leger en landingsafdelingen van de marine. De Russen leden zware en bloedige verliezen. Er werden enkele honderden gevangenen gemaakt.

In de Zuidelijke en Centrale sectoren van het Oostfront zijn de verwoede gevechten nog gaande. Kortstondige Russische successen haalden niets uit na Duitse tegenaanvallen in verscheidene delen van de frontlinie.

In de Salerno-sector heeft de Duitse aanval voortgang in het Noordelijke deel van de gevechtszone. De vijand werd afgeslagen na felle verdediging en moest zich terugtrekken naar een smal kustgebied.

Ten Zuid-Oosten van Salerno poogde de vijand zijn bruggehoofd te vergroten en door de Duitse stellingen heen te breken op de hoogte ten Oosten van de kustvlakte. De gevechten duren er nog voort. Een Duitse tankdivisie nam 26 officieren en 1400 manschappen gevangen in de gevechten tot 11 September. 58 Tanks — grotendeels zware — en talrijke zware en lichte pantservoertuigen werden veroverd.

Duitse gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers boorden in de Golf van Salerno 2 grote koopvaardijschepen en een torpedoboot in de grond. Verschillende oorlogs- en koopvaardijschepen werden beschadigd, sommige ervan zwaar.

Voltreffers werden met bommen geplaatst tussen de lossende schepen. In de buurt van Corsica en Elba trachten snelle Duitse gevechtsbommenwerpers een vijandelijke torpedojager tot zinken. Schepen van een Duits convooi boorden 3 Italiaanse motortorpedoboten in de grond, die gepoogd hadden het convooi aan te vallen.

De ontwapening van het Italiaanse leger van Badoglio is geheel voltooid. Het aantal ontwapende soldaten bedraagt meer dan een half millioen. Zowel in Italië en in Zuid-Frankrijk als in de Balkan verklaren steeds meer Italiaanse leger-afdelingen en vooral afdelingen van de fascistische militie zich bereid om de strijd aan Duitse zijde voort te zetten. Sommige van deze eenheden zijn reeds gebruikt voor beveiligingswerkzaamheden. In deze werkzaamheden hebben zij reeds in samenwerking met de Duitse troepen aanvallen van vijandige benden afgeslagen in het Noord-Oosten van Italië.

De gehele Oostkust van de Adriatische Zee, met inbegrip van de vlootbasis Pola, is thans in Duitse handen. In de sector van Mentone en Genua zijn Duitse troepen overal langs de kust van de Ligurische Zee gelegerd.

Nadat de richting versterkte tunnel van de Mont Genis was genomen door energieke aanval tegen een krachtig verzet der Badoglio-troepen, bezetten Duitse troepen Zaterdagavond het fort en het hospitium aan de St. Bernard pas.

Gelijk reeds gemeld in een speciale bekendmaking hebben Duitse valschermtroepen, mannen van de veiligheidsdienst en het Waffen S.S. een onderneming uitgevoerd om den Duce te bevrijden, die gevangen gehouden werd door aanhangers van het Badoglio-régime. Het meesterstuk is volbracht. De Duce is nu vrij. De uitlevering van den Duce aan de Engelsen en Noordamerikanen, waartoe overeengekomen was door de Badoglio-regering, is alzo verijdeld" (New York, (AP) 13.9).

REEDS 38 ITALIAANSE OORLOGSSCHEPEN IN GEALLIEERDE HANDEN.

Nog een Italiaanse vlootmacht arriveerde te Valetta, de havenstad van Malta, waaronder het slagschip „Giulio Cesare" van 23.000 ton, het moederschip voor watervliegtuigen „Giuseppe Miraglia" van 5000 ton, 4 torpedojagers en een aantal duikboten. Hiermede is het aantal Italiaanse oorlogsschepen, dat in Geallieerde handen is, gebracht op 38. Marine-autoriteiten wachten op berichten van aankomsten uit andere bases in de Middellandse Zee.

Zes van de zeven Italiaanse slagschepen zijn nu terecht. Vijf hiervan bevinden zich in Geallieerde handen. De „Roma" is door Duitse vliegtuigen tot zinken gebracht en slechts de „Imperio" van 35.000 ton is niet terecht. De 35.000 ton grote slagschepen „Italia" en „Vittorio Veneto" en de kleinere van 24.000 ton „Andrea", „Doria" en „Dulio", alsook 6 kruisers, 8 torpedojagers en 14 duikboten kwamen kort na de bekendmaking van de wapenstilstand te Malta aan.

AANVAL OP DUITSE SCHEPEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart zeide, dat laagvliegende Typhoon bommenwerpers 2 kustvaartuigen en een schuit nabij de Nederlandse kust in de grond boorden. Voorts werden 10 sleepboten, 3 schuiten, een kustvaartuig, een baggermolen en een lichter beschadigd (Londen, (AP) 13.9).

COMMANDANT GUGGENBERGER GEVANGEN.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat de Commandant van de Duitse duikboot, welke het Britse vliegdekschip „Ark Royal" in de grond boorde, is gevangen door een Noordamerikaans vliegtuig, dat de vijandelijke duikboot bombardeerde en tot zinken bracht nabij de kust van Brazilië.

Gezagvoerder Luitenant Friedrich Guggenberger, die door Duitsland werd gedecoreerd voor het tot zinken brengen van het Britse vliegdekschip in 1941, was een der schipbreukelingen, welke werden opgepikt na een duel tussen een vliegtuig van de Marine en de duikboot, waarbij de duikboot het onderspit moest delven.

De Marine zeide, dat Guggenberger „thans een gevangene is van de Verenigde Staten". De datum waarop de duikboot tot zinken werd gebracht, werd niet bekendgemaakt.

Het vliegtuig, een Martin Mariner, vloog op anti-duikboten patrouille nabij de Braziliaanse kust toen de bemanning de duikboot zag. Enkele minuten later zag de duikboot het vliegtuig. Het afweerkanon op het achterdek begon te vuren, terwijl de duikboot keerde en haar snelheid vergrootte. De bommenwerper ving ogenblikkelijk aan met een loop om de bommen te laten vallen. Niettegenstaande het hevige afweervuur wierp het vliegtuig zijn bommen af op een hoogte van slechts 15 meter.

De bommen vielen overal op en om de duikboot. 2 Bommen kwamen op het dek neer en andere vielen aan stuurboord- en bakboordzijde. De duikboot werd uit het water gelicht. Hierna kon men alleen maar opborrelend water en bruine vlekken zien. Toen het vliegtuig ongeveer een minuut na de aanval terugkeerde zagen de vliegers echter een olievlek en 15 tot 20 mensen in het water.

Men wierp een reddingsvlot temidden der Duitse schipbreukelingen en het vliegtuig bleef boven de plek cirkelen tot het twee uren later werd afgelost door een ander vliegtuig, dat op zijn beurt de wacht hield tot 7 schipbreukelingen werden opgepikt door een Noordamerikaans moederschip voor watervliegtuigen.

De Marine zeide niet wat er gebeurde met de andere schipbreukelingen die in het water gezien werden toen het vlot geworpen werd.

Een der 7 schipbreukelingen bleek echter Commandant Guggenberger te zijn, die in December 1941 van Duitsland het Ridderkruis ontving voor het tot zinken brengen van de „Ark Royal" en begin van dit jaar de eikenbladeren bij het Ridderkruis ontving (Washington, (AP) 13.9).

CURAÇAO

WISSELING OP BRITSE CONSULAAT.

De Heer Finch, die enige tijd op het Britse consulaat te Willemstad heeft waargenomen in verband met de vacantie van vice-consul D.D. MacKie, zal aanstaande Zaterdag terugkeren naar zijn eigenlijke standplaats aan de Legatie te Caracas. Vice-consul MacKie zal eerst einde dezer maand van zijn vacantie-reis in de Verenigde Staten van Noord-Amerika terugkeren.

VERENIGINGSNIEUWS.

Vrijdag as. des avonds bijeenkomst van de Sint Thomas Kring. Er zal gesproken worden door Luitenant S.H. M. Verstraelen.

Zondag as. vergadering van de club „Veritas" in de nijverheidschool Otrabanda. Aanvang 10 uur.

K.S.C. Mededeling: Op verzoek van de Sportorganisatie in Aruba wordt de tocht van de K.S.C.-elftal naar Aruba uitgesteld wegens gebrek aan logeergelegenheid.

Zondag 19 September as. des morgens 10 uur Junioren voetbalwedstrijden: Dosco — Excelsior. Des middags om 15 uur De Ruyter — Resolute; om 16.30 uur Tropials — Hilversum.

VERZENDINGEN NAAR ENGELAND.

De Britse Consul schrijft ons:

Gifts sent to individuals in the United Kingdom from abroad are, as a concession, allowed entry, without import licence on condition that they are bona fide unsolicited gifts sent by parcel post and provided that no parcel exceeds 5 lbs. gross weight or, if it includes food, contains more than 2 lbs. of any one foodstuff. All parcels must be clearly marked as gifts. This concession does not relieve parcels from liability to the appropriate Customs duty on arrival in the United Kingdom.

Where well-wishers abroad desire to send larger quantities of goods (which must not include rationed foods) they must first arrange for some responsible organisation in (the United Kingdom) formed for charitable or similar purposes to be recipient. Application for a licence must then be made by the organisation wich will be asked to give an undertaking that the goods will be distributed in accordance with the purpose for wich the organisation was formed, and the organisation will be responsible for the collection of clothing coupons on the distribution of any goods subject to the Consumer Rationing Order, 1941.

The receipt of gifts at frequent intervals cannot be permitted and gifts cannot be regarded as „unsolicited" where they are the result of communications sent by the recipients. By frequent intervals is meant more often then one parcel per calendar month: a large parcel must not be sent split up into two or more of less than 5 lbs. each.

In this connection attention is drawn to the provision of the Rationing Order, 1939 (S.R. & O. 1856) and the Consumer Rationing (No. 5) Order, 1941 (S.R. & O. 1283) under which it is an offence to **obtain or attempt to obtain** any rationed goods from abroad.

These regulations apply to all gifts despatched from abroad after June 28th, 1941, and were originally announced on May 21st 1941.

Parcels which do not comply with the above conditions will be liable to seizure.

Verloren omgeving Pietermaai.

Een zwarte leeren portefeuille inhoudende f. 50.— en waardevolle papieren, alleen van grote waarde voor de eigenaar. Hij of zij, die 't terug bezorgt, zal gegratificeerd worden.

Vinder of vindster kan de f. 50.— behouden en de z. g. waardevolle papieren terugbezorgen aan den eigenaar.

GEORGE J. KAUFMAN,

Prinsenstraat 144.

WELGELEGEN — GABAY.

De Heer W. M. Hoyer, Julianaplein 21, schrijft ons het volgende, overgenomen uit oude koopbrieven:

22 Augustus 1771. — Met consent van den Ed. Acht. Heere Gouverneur **Jean Rodier** wordt de plantage Welgelegen op de publieke veiling gebracht. Die plantage wordt gekocht voor **Moses Gabay Henriquez, Isaac Gabay Henriquez, Aron Gabay Henriquez** en **Ribca Gabay Henriquez**, allen kinderen van **Jacob Gabay Henriquez** en **Rachel Henriquez-Juliao**, echteliede en onder de directie van hunne ouders, zijnde zij van de Joodsche Natie.

In Juni 1792 verkoopen **Aron Gabay Henriquez, Ribea Gabay Henriquez, Rachel Cotinho (wed. Isaac Gabay Henriquez)** en de Pernassims van de Portugeesche Joodsche Gemeente de plantage Welgelegen aan **Johannes de Veer Ar.**, Gouverneur dezer en onderhoorige districten.

Welgelegen is daarna het eigendom geweest van **Jeudah van Isaac de Solas, Jan van der Meulen, Reinier Frederick Baron van Raders, Benjamin Alvares Correa**, en van de kinderen van **Jean Blasini** en **Maria Elisabeth Leon**.

Wij ontvingen,

Le Droit Raciste à l'assaut de la Civilisation, par E. Hamburger, M. Gottschalk, P. Jacob et Jacques Maritain, uitgegeven door La Maison Française te New York, 137 bladzijden.

Dit boek is het tweede deel van een interessante reeks, die de Franse uitgeverij in New York heeft opgezet onder auspiciën van het Instituut van Vergelijkend Recht. Directeur M. B. Mirkine-Guetzévitch. Als eerste deel is hierin verschenen een studie inzake de wetgeving in het bezette gebied van Frankrijk. Thans verschijnt een tweede deel, dat zeker even interessant is en vier studies bevat inzake de rassenleer en het recht. Deze studies zijn referaten, welke voor bovengenoemd Instituut gehouden zijn. Jacques Maritain leidt het boek in, waarna Max Hamburger een studie schrijft over de oorsprong en het ontstaan van de Duitse rassenleer en het rassenrecht. Dr. Gotschalk geeft hierna een overzicht van de mate waarin rassenrecht en de op de rassenleer gebaseerde wetgeving is doorgedrongen in de verschillende bezette gebieden van Europa; vervolgens schrijft Dr. Paul Jacob een studie over de naziewetgeving in Frankrijk, waarna Jacques Maritain een conclusie schrijft en een wijsgerige samenvatting geeft, tevens belicht door de christelijke moraal.

Vanzelfsprekend is dit boek vooral toegespitst op de rassenleer zoals die aan de Joden wordt misdreven. Dit is op zichzelf goed, omdat niemand zal ontkennen, dat de Joden de ergste slachtoffers van Hitlers rassenwaanzin zijn geworden. Dit boek wordt evenwel op het Westelijk halfrond uitgegeven, waar meer kleurlingen zijn dan Joden en in dit verband zou het zijn nut gehad hebben eens duidelijk te herdrukken, wat Hitler in zijn boek en in zijn redevoeringen hier en daar voor vernederendheden over de donker gekleurde mensen heeft gezegd. Het is helaas waar, dat met name in het land waar dit boek verschenen is de rassenleer tegen de kleurlingen ook fel woedt en dat men in bepaalde kringen op Curaçao zo on-Nederlands is daar ook aan te gaan doen. Dit boekje laat nog eens te meer de waanzin van de rassenleer in één wetenschappelijk vertoog zien.

KATHOLIEKE BOEKEN.

De jaarlijkse lijst van de beste 50 boeken samengesteld door de American Library Association bevat dit keer (de lijst loopt van 1 Mei tot 1 Mei) 7 boeken van katholieken, a.v. „Across a World", by the Very Rev. J. J. Considine, M. M. (Longmans); „A History of Social Thought," by the Rev. Dr. P. H. Furfey, of the Catholic University (Macmillan); „Liturgy and Personality", bij Dietrich von Hildebrand (Longmans); „The Reed and the Rock", by Theodore Maynard (Longmans); „The Cristian State", by A. J. Osgniach (Bruce); „Social Wellsprings", vol. 11, edited bij the Rev. Joseph Husslein, a selection of encyclical letters and other pronouncements of Pope Pius XI (Bruce); and „The World's Great Catholic Literature", by George N. Shuster, an anthology of Catholic prose (Masmillan).

WISSELING VERTEGENWOORDIGERS.

De vroegere Nederlandse Zaakgelastigde te Tanger, F. Gerth van Wijk, is benoemd tot Nederlands vertegenwoordiger bij het Franse Comité van Nationale Bevrijding, Maurice de Jean is benoemd tot vertegenwoordiger van het Comité bij de Nederlandse regering.

DE HELE WERELD KATHOLIEK.

Pater Gits S.J. heeft in Birmingham een lezing gehouden, waarin hij zeide, dat indien er slechts één katholiek in de wereld slechts 1 bekeerling zou maken per jaar en indien die bekeerlingen dan ook telkens een bekeerling per jaar zouden maken, de gehele wereldbevolking in 32 jaren katholiek zou zijn geworden. Het National Catholic Welfare Conference, waarvan wij dit bericht ontlenen, voegt er zelf bij: Indien elke katholiek ter wereld een bekeerling per jaar zou maken, en indien de bekeerlingen hetzelfde zouden doen, zou de gehele wereld in 3 jaren katholiek zijn.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Di., 14 Sept.:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur tel. 353.

Shipping & Supplies: Polvliet, tel. 4?5, Hotel kamer 61.

D?. Afdeling: v.d. Veen tel. 431.

Scheepvaart Afdeling: Soffree, tel. 799, Hotel C.P.I.M.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Het 8e leger heeft Bari veroverd** in de voortgezette opmars in Zuid-Italië.

— **Het Duitse communiqué deelde mede, dat hevige straatgevechten plaats vinden in Novorossisk. Volgens het communiqué hebben in Italië felle gevechten voortgang tegen de Britse divisies ten Noorden van Salerno.**

— Het DNB meldt, dat in de nacht een reeks botsingen plaats vond tussen Duitse kustvaartuigen en Britse motortorpedoboten nabij de Nederlandse kust. Britse motortorpedoboten zouden drie torpedo-aanvallen op een Duits convooi hebben gedaan, doch alle zouden zijn afgeslagen. Volgens het DNB zou één Duits schip getroffen zijn.

— **Volgens het DNB** is het Japanse inruilingsschip „Teihi Maru" uit Yokohama vertrokken met Noordamerikanen, die in Japan Manchukuo woonden. Het schip zal omstreeks midden-October te Mornugao in Portugees Indië aankomen.

— **De Koubintang**, het Chinese Uitvoerende Comité, maakte vandaag bekend, dat een resolutie aangekondigd werd, waarin de Chinese communistische partij wordt beschuldigd van vijandige activiteiten. De hoop werd erin uitgesproken, dat zij „geen handelingen zal plegen, welke de nationale eenheid ondermijnen en de voortzetting van de oorlog hinderen". De resolutie deed een beroep op de communisten om de belofte goed te maken, welke gedaan werd in de verklaring van 20 September 1937 om de communistische beweging af te schaffen, alsook om de Chinese Sovjet-Regering en het Rode leger te ontbinden.

— **Uit het Geallieerde Hoofdkwartier** in Noord-Afrika, wordt gemeld, dat thans in totaal 19 Italiaanse duikboten veilig in Geallieerde havens zijn aangekomen, alsook 27 torpedojagers, 12 torpedoboten, 6 korvetten, 1 kleine hulpkruiser en verscheidene kleine vaartuigen. Het Italiaanse **hospitaalschip** „Toscana" is ook aangekomen in een Geallieerde haven en verscheidene koopvaardijschepen zijn onderweg. De aankomst van 5 slagschepen en ongeveer 11 kruisers werd reeds gemeld.

— **Uit Moskou wordt gemeld, dat het spoorwegknooppunt Nezhin, op 105 kilometer ten Noord-Oosten van Kiev, onder vuur staat van de Russische kanonnen.**

— Premier Hideki Tojo **en de leden** van het Japanse cabinet kwamen vandaag bijeen om een rapport van den Minister van Buitenlandse Zaken, Mamoru Sjigemitsu, aan te horen over de internationale situatie.

DE HEER EN MEVROUW

Ch. B Debrot - Palm

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

Marie Josephine.

St. Elizabeths Gasthuis 13 Sept. '43.

„Afrikaner en Nederlander wel rasverwant, maar verschillende volken"

„Ek is mos Afrikaner"!

Slechts een goed Nederlander kan een aanwinst geacht worden voor het Afrikanerdom.

door
C. PLOKHOOY
Pretoria.

Dit horen wij van velen van onze oud-Nederlanders, die om allerlei redenen, begrijpelijke, vergeeflijke, doch dikwijls onverklaarbare, het standpunt hebben ingenomen, dat Nederland en wat daarmede al gebeuren mag, hun nu minder, of niets aangaat.

Van oude vrienden uit de tijd van de Zuidafrikaanse Republiek, die nu met een soort minachting neerzien op ons, omdat wij nu door dik en dun wensen te gaan aan de kant van hen, die niet rusten willen of kunnen voor en aleer de macht van de Nationaal-Socialistische bende van Hitler c.s. gebroken is en daardoor ons oude Nederland weer vrij.

Van te velen horen wij dan: „Ons is mos Afrikaners geword"; wij zijn voor het grootste gedeelte van ons leven hier geweest: het is ons in die tijd, afgezien van de narigheid ons door de overweldigers van 1899—1902 aangedaan, of door hen veroorzaakt, goed gegaan; wij zijn daardoor geworden wat wij zijn; wij zijn dat alles aan ons nieuw Vaderland verschuldigd.

Dit moge voor een goed deel waar zijn; maar vragen wij: Is het een compliment voor u, het oude nest zo gemakkelijk te kunnen vergeten?

U wilt nu trouw heten aan...... ja, aan wie en wat; maar kunt u trouw geacht worden aan wat dan ook, als u de liefde, welke u opgelegd is door Hem, die u in Nederland deed geboren worden, zo gemakkelijk van u afschudt?

Kan men er u niet met redenen van verdenken, dat u, indien u nu weer eens door allerlei omstandigheden verplaatst moest worden naar een land, dat u in materiële en andere zin even gunstig of zo mogelijk nog meer gunstig was, dit uw tweede Vaderland evenzo uit uw hart zoudt kunnen bannen? Herhaling ligt toch in de aard van het beestje!

Wat zegt u? Was er geen trouw geen liefde verschuldigd aan het oude land, „waar eens uw wieg op stond?"

U kunt geen enkele reden noemen, die u niet in de klem zal brengen tegenover onze vrienden Afrikaners, als zij zo ronduit zouden willen zijn, u eens precies te zeggen wat zij van u nu eigenlijk eerlijk denken.

De Afrikaner, zoals elke goede Vaderlander, is trouw aan en heeft liefde voor Zuid-Afrika, omdat het zijn geboortegrond is; omdat zijn voorouders het gemaakt hebben; omdat zijn voorouders er voor gebloed hebben; omat hij het zijn plicht beschouwt het land lief te hebben, waar God zijn geslacht plaatste.

Hij zou u niet verstaan, als u hem zeide: Hoe kunt u enig sentiment hebben voor uw land, waarin u een arme blanke werd, waarin u niet de financiële of de maatschappelijke positie hebt kunnen verkrijgen, waarop u meende recht te hebben? Hij zou weten wat hij van u te denken had en dat zou niet heel vleiend zijn, want iedere goede Afrikaner heeft **zijn** geboorteland lief, trots en ten spijte van alles.

Zoals iemand zijn moeder, als hij zijn hart op de rechte plaats heeft, te meer zal liefhebben als zij oud en arm en ongelukkig geworden is, zo zal het gevoel van den rechten Vaderlander voor zijn geboorteland sterker worden dan ooit, als dit slecht bestuurd mocht worden of ten prooi aan armoede, werkloosheid, verdrukking door een meedogenlozen vijand.

De geboren Nederlander, die nu niets voor zijn bakermat gevoelt, of zegt te gevoelen, mag zich wel eens afvragen of hij in zich heeft, en niet verstoken is van het edele gevoel, dat zich toont in liefde en trouw aan een geboorteland en **of zijn liefde die hij voor zijn nieuwe vaderland ten toon spreidt evenzo vergankelijk is.**

Uw vrienden Afrikaners moet het vreemd voorkomen en verdacht, dat u uw oude land behandelt als een afgedragen kledingstuk, waarvan gij zo spoedig mogelijk geheel wenst ontslagen te raken en met alle waardering voor uw vertoon van liefde en trouw aan Zuid-Afrika **moet het u bij diezelfde vrienden in verdenking brengen,** of uw hart nu werkelijk zo vol gloed kan zijn voor hun taak, waar u blijken geeft hoe arm en koud het is voor dat, wat hen het dierbaarst is: de geboortegrond, het geboorteland.

Bewust of onbewust zelfbedrog is het als u met uw **„Ons is nou mos Afrikaners"** wilt te kennen geven, dat u zich nu helemaal gebogen en **opgenomen** gevoelt in het hier geboren en getogen Afrikanerdom......

Deze opneming, deze versmelting kan slechts echt zijn en iets waard, als zij volkomen wederkerig tot stand gekomen is.

U laat u door een bedriegelijke schijn verblinden.

Zeker, u is een Burger van „die land" geworden: U is wellicht vermaagschapt intussen met het Afrikanerdom: u heeft hier geboren of hier opgegroeide kinderen; u heeft hier een goede verantwoordelijke betrekking gevonden; maar voor hen allen blijft u „De Hollander".

Voor uw medeburgers mede partijgenoten: voor uw eigen vrouw en haar familie: voor uw eigen hier geboren kinderen en soms zelfs ook voor de kinderen, die u uit het oude land hebt medegebracht en die hier hun schoolopleiding hebben genoten.

Is er iemand, onder u die dit ontkennen durft, of die dit nooit heeft ondervonden?

En geen wonder: u bent immers, en blijft het tot uw dood, een Nederlander, een vreemdeling min of meer geacht, min of meer geduld, al heeft u wat dan ook voor Land en Volk gedaan of geleden.

Uw Nederlanderschap is een onomstotelijk feit en zal altijd en bij u en bij uw vrienden de Afrikaners op de meest ongedachte en onverwachte wijze zich demonstreren.

Mogen wij daarover klagen?

Neen zeker niet, maar het wordt hoog tijd, dat eens goed rechtgezet worde, wat tot nog toe uit sentimenteel oogpunt steeds min of meer werd verdoezeld. **Het Afrikanerdom en de Nederlander zijn zeer nauw rasverwant; maar, door allerei omstandigheden desniettegenstaande, tot heel aparte volken geworden.**

De Afrikaner heeft het volste recht om ons als vreemdelingen te beschouwen. Wij hebben door de zoëven vermelde omstandigheden verschillen zien ontstaan zeer kenmerkend voor beide volken, omstandigheden als, voor zover het den Afrikaner betreft, geheel andere levenswijze voor eeuwen, bloedvermenging met voor ons totaal vreemden, als Duitsers, Fransen e.a.; klimaatverhoudingen; de aanwezigheid van een overweldigend aantal inboorlingen, die in toom moeten worden gehouden, geleid en uitoorleë enz., enz.

De banden, die ons dierbaar blijven, zijn een gemeenschappelijke voorgeschiedenis, onze gemeenschappelijke opvatting betreffende godsdienst.

Dit geeft ons hier een uitzonderlijke positie in het volksleven en gelukkig ook nog in de harten van velen.

Voor zover wij hier onze vaste thuisplek gemaakt hebben, is er ook nog een ander gemeenschappelijk belang, nl. de toekomst van dit Volk, de toekomst van ons eigen geslacht, dat later volkomen zal zijn vereenzelvigd daarmede.

En nu komt het antwoord aan hen, die vragen wat de houding van hen, die Burger geworden zijn van dit land, dan wel behoort te zijn.

Ten eerste dus: Tonen, dat u zich niet voor uw afkomst schaamt, hier en daar en overal waar het te pas komt. Dit zal bij alle eerlijke lieden in goede aarde vallen en respect inboezemen, vooral indien zulks gepaard gaat met gepaste bescheidenheid, wat deelneming betreft in de politieke meningsverschillen. Door deze meningsverschillen worden onze Stambroeders dikwijls in een tijdelijke staat van opgewondenheid gebracht, waaraan te actief deel te nemen allerlei gevaren biedt, zodat het dus het beste is daarbij heel koel te blijven en de kat uit de boom te kijken.

Het was een grote fout van Nederlanders zich zo vooraanstaand in de onderlinge politieke quaesties van dit land te mengen, en wij zouden, en u kunt zelf, veel namen noemen van Nederlanders, die om de een of andere reden scherp partij kozen of zich op de voorgrond dringen lieten, die ten slotte bij een ongedachte vriendschappelijke schikking of politieke verschuiving, als „Die Hollander" in hun hemd bleven staan en niets anders hadden bereikt, dan het aankweken van een soort scherper accentuering van het verschil in Volkswezen, om niet te spreken van een aanwakkeren van iets dat op zijn scherpst uitgedrukt Hollanderhaat genoemd wordt. (vergelijk de macambahaat — Red. Amigoe).

En daar een verscherpen daarvan nadelig werkt op iets veel meer van belang dan de tijdelijke politieke situaties, nl. de gezamenlijke strijd voor de gemeenschappelijke cultuur in al haar onderdelen, moet zulks, zo enigszins mogelijk, worden vermeden.

Blijft uzelf, zei ik tot iemand, maar hij kon niet, hij was niemand."

Blijven wij onszelf, blijven wij Nederlander, blijven wij „goed" Nederlander en niemand van ons make zich van oude banden los, banden, die niet wijzelf gelegd hebben, maar die voor ons gelegd zijn door Hogere Machten, om die te vervangen door nieuwe banden aan een geheel, dat ons bij elke gelegenheid te pas of te onpas, de waarheid doet voelen dat wij vreemdelingen zijn in een vreemd land.

„Ons is mos Afrikaners" is een contradictio in terminus voor ons, Nederlanders.

Daarom vrienden, maakt u met deze onzin niet af van de plichten, die u aan Nederlander heeft. U, die Burgers geworden zijt van dit nieuwe land hebt niet opgehouden morele plichten te hebben ten opzichte van het land uwer vaderen.

Als Burgers van dit land moeten wij loyaal alles geven wat het uit oorzaak van onze burgerschap van ons te eisen heeft en meer: geven wij het ook ons hart en onze liefde.

Maar liefde kan niet echt gegeven worden door iemand, die zijn liefde, als het hom in zijn kraam te pas komt, weer terug kan nemen.

Ons oude land strekt de handen naar ons uit.

Ons oude volk, wordt getrapt, vermoord, men tracht het te onteren en het roept naar ons allen om bijstand.

Dat is voor ons, voor u, de grote zaak van het heden.

En ons aller plicht is het doen wat we kunnen, om te helpen het oude land te redden.

Ook als de kring, waar wij ons tot nu toe thuis gemaakt hebben, door tijdelijke verblindheid dit anders ziet.

Of wist ge niet, dat met de zaak van Nederland ook de zaak van het Afrikanerdom staat en valt?

Eerst Nederland vrij, dan verder zien......

Laat dat: „Ek is mos Afrikaner geword" verantwoorden in het fiere „ik ben Nederlander", want wij herhalen het immer, het axioma, **slechts een goed Nederlander kan een aanwinst geacht worden voor het Afrikanerdom.**

Dat wij voor ons Nederlanderschap opkomen, vermindert niets aan de waarde van hetgeen wij voor Zuid-Afrika kunnen doen; integendeel het geeft een eerlijke grondslag en schept vertrouwen bij weldenkenden.

Wij ontvingen.

Neerlandia, Aug./Sept. 1943, met een lang mooi artikel van J. A. Th. de Boer over de Koningin; Sprokkelingen van Mr. E. M. Elias („Hollands Glorie" is letterkundig niet veel zaaks; Prof. Auers plan is groots en practisch); het vervolg van Dr. D. Mulders stuk over het Wilhelmus; een stuk over Petrus Canisius van Pater Brada en verder de gewone rubrieken.

Catholic Liturgics, translated and adapted from the German of **Richard Stapper** by **David Baier O.F.M.,** uitgegeven door het St. Anthony's Guild, Paterson, New Jersey, U.S.A. $3, 379 blz. Deze Noordamerikaanse vertaling van het bekende handboek van Professor Stapper (van de universiteit te Münster) is een witte raaf, want blijkens informaties bestaat er in de Verenigde Staten niettemaal een liturgie-cursus voor de seminaries. Men neemt maar wat men krijgen kan. Dit boek gaat mank aan het euvel, waaraan de meeste boeken over liturgie lijden, nl. dat het in de liturgie de uitwendingheid alleen beziet en te weinig doet uitkomen, dat het liturgisch ceremonieel slechts de dekmantel van de mysteriecultus is, welke is het Christendom. Een illustratie hiervan is wel het feit, dat de schrijver zich van het Hoogfeest der Gedaanteverandering (met Pasen en Driekoningen de trits der hoogste feesten vormend) afmaakt met het zinnetje: „Other feasts of Our Lord which are worthy of mention are the Transfiguration of Christ, the Finding of the Cross and the Exaltation of the Cross", waarvan het enige juiste althans is, dat Gedaanteverandering en Kruisverheffing in één zin samen genoemd worden. Waarom deze beide Hoogfeesten zo nauw verbonden zijn als blijkt nergens uit.

Ofwel men ontaardt dan al spoedig in gerubriceer e.d., hetwelk juist de dood van de liturgische beleving is. Te veel reeds heeft het Westen beproefd de mysteriën ter beredeneren. Maar als handboek om over allerlei wetenswaardigheden inzake liturgicis op de hoogte te geraken is het boek beknopt en overzichtelijk. Als ondergrond voor de liturgische studie is feiten — en materialenkennis het eerst nodige en als men de wat wijdse titel zo opvat, dan mag het boek er zeker zijn. In het Engels is het dan zeker een van de beste in zijn soort. Wij zouden willen wensen, dat het boek in wijdere kring bekend wierd. Het is het waard.

The Catholic Mind, een maandblad, dat door **The America Press,** 70 East 45th street, New York, N.Y., wordt uitgegeven ($ 2 per jaar) en zich blijkens een ons ter kennismaking toegezonden nummer vooral toelegt op populaire toelichting van katholieke problemen, als Paus en Oorlog, Kleurlingen en Kerk, Europa en Democratie, Daling van Geboortecijfer, e.d.

Verder publiceert het blad: nieuwe encyclieken, herderlijke brieven, die van algemeen belang zijn, documenten van historische waarde, toespraken en redevoeringen, artikelen die het katholieke licht op actuele problemen werpen. De redactionele leiding berust bij Francis X. Talbot (S.J.).

Lady Florence, roman, **Madeleine d'Angreville,** uitgegeven door Editions Didier te New York. Een Franse roman van vrolijke en amoureuze aard zonder verdere betekenis. Een gemakkelijk en boeiend geschreven boek, waarin een jonge française de hoofdrol speelt. Zij leeft teruggetrokken achter de muren van haar kasteel. Het toeval brengt een jongen Engelsman aan de poort en de idylle is begonnen.

Rapid Review of Modern European History, door **Dr. Sydney H. Zebel** van de universiteit van New York. Uitgegeven door de Emerson Books Inc., 251 West 19th street, New York, 1943. Dit boekje heeft zijn nut als overzicht van de feiten, die de Europese geschiedenis vormen, te beginnen met de Franse revolutie. Het is er dus een uit vele, maar niettemin welkom in een tijd, dat kennis van de Europese geschiedenis van het grootste belang is, maar vaak ontbreekt. Zowel inleiding als beschrijving zijn handig en overzichtelijk.

Gazette des Beaux Arts, Juni 1943 (19 East 64th street, New York). Een nieuwe interessante aflevering van dit tijdschrift. Artikelen over den Pacully-Meester door Chandler R. Post, over portretten van Jefferson, over Camille Pissarro met belangwekkende uittreksels uit Pissarro's brieven aan zijn zoon. Andere goede stukken, vele illustraties en de uitvoering maken het nummer, dat tevens het 23e deel (Januari-Juni) besluit, aardig voor iedereen.